

Як Василько порозумнішав

Ірина Прокопенко

Хлопчика Василька мама поставила в куток. Так, так, того самого Василька, першокласника, який замість того, щоб разом з усіма збирати старі журнали та газети, тобто макулатуру, пішов з другом Петриком у кіно.

"І чого це мама розсердилася?— думає хлопець.— То, бувало, тільки брови насупить або пальцем насварить, а тут усе згадала: і макулатуру, і розірвану книжку, і розбиту тарілку, ще й у куток поставила".

— Постоїш,— каже,— може, порозумнішаєш.

Стоїть Василько в кутку, думає, як би йому скоріше порозумнішати, і знічев'я стінку пальцем колупає. Воно, звичайно, неважко й постояти, але якщо по справедливості, то винен не він, не Василько, а Петрик. Василько перший узяв книжку, а вже тоді за неї вхопився й Петрик. Василько потягнув книжку до себе, а Петрик до себе, от вона й розірвалася. "То чого це маю розумнішати, а не Петрик?" — ображено міркує хлопець.

Він пальцем з усієї сили натискує на стіну, і — трісь!— луснула шпалера. Цього ще не вистачало! Шпалери були нові, мама нещодавно їх купила й дуже раділа, що трапилися на диво гарні, дитячі — у квітках і гномиках.

Василько з досадою подивився на шпалеру з довгастою дірою в кутку. Тихцем оглянувся, чи нікого немає в кімнаті, спробував пригладити надірваний край рукою, але, як це часто буває, ненароком зачепив його гудзиком і розпанахав шпалеру ще більше. Ту ж мить хтось заскиглив:

— Ой-ой-ой!..

Василько глянув в один бік, у другий, озирнувся назад — ніде нікого. А той самий голос тоненько верещав:

— Ой-ой-ой!.. Ти мені трохи ногу не одірвав.

З несподіванки Василько навіть рота роззявив: гномик, намальований на шпалері, ворухив губами! Так, це гномик тоненько скиглив і смикав ногою, біля якої було прорвано шпалеру. Якби Василько проткнув папір ще трохи, залишився б гномик без ноги.

— Я не хотів,— розгублено промимрив здивований Василько.— Пробач, будь ласка...

— "Пробач",—ображено пробурчав гномик.— Глянь, що ти наробив!

Та Василько вже трохи отямився і сказав примирливо:

— А що тут такого страшного? Ну, прорвався трохи папір...

— І коли ти тільки порозумнішаєш?!—обурился гномик, і Василько відразу спохмурнів, бо й мама так казала. А гномик продовжував:— Папір, кажеш? А чи знаєш ти, що не завжди він був папером? Нещодавно він ріс зеленим лісом.

— Так-таки й лісом!—хлопець аж зареготався. Він уявив собі, як на деревах у лісі

росте не листя зелене, а папір. І квіти — паперові, і трава, і замість грибів — папірці, папірці...

Гномик побачив, що хлопець йому не йме віри, ступив крок уперед, стрибнув зі стіни на підлогу і, взявши Василька за руку, сказав:

— Ходімо зі мною, я тобі щось покажу. Одягайся.

Василько проти гномика був велетнем, але як тільки гномик доторкнувся до нього, він відчув себе мовби невагомим. Тіло його стало легке, і вони з гномиком так і попливли у повітрі.

Спершу покружляли по кімнаті, потім вилетіли у відчинене вікно, і от вони вже летять над вулицею, над містом, над полем. Ось уже і ліс під ними. Покружляли над ялинками і соснами, що зеленіли у заметах, над берізками й осиками, які солодко спали, заколисані метелицею, а тоді плавно опустилися просто в замет.

Не встиг Василько обтрусити сніг, а гномик і каже:

— Оце тут папір і починається.

Озирнувся Василько: де ж він тут починається, отой папір?

Аж тут машини до лісу заїжджають з причепами. Вийшли з машин люди, електропили вивантажили, розійшлися по просіках. Вибирають дерева, де грубші, пиляють, валять, на машини вантажать.

Багато чи мало часу сплигло, підвів гномик хлопця до машині з колодами та й каже:

— А тепер поїдемо на фабрику.

Залізли вони в кабінку автомашини й поїхали.

їхали, їхали — приїхали на фабрику. А там робота кипить, на Василька та гномика ніхто уваги не звертає, всі ділом зайняті. Машин багато, всі гуркочуть, мовби щось розказують на своїй машинній мові.

— Ось ці машини й допомагають деревам папером стати!— кричить гномик.

Підійшов Василько до однієї з них.

— Це ти папір виробляєш?— питає.

— Що ти, що ти, що ти,— гуркотить машина,— я тільки кору зі стовбурів зчищаю.

— А ми, вжі-вжі-вжі,— пропищали круглі пилки,— ми колоди на поліна розрізаємо, вжі-і-і-і...

Василько і моргнути не встиг, а вже ті поліна до другої машини поїхали. "Ось де, мабуть, папір роблять",— думає. Заглянув у цю машину, а там величезне жорно крутиться, поліна дрібнить,

а ту подрібнену деревину вже вода підхоплює і до наступної машини несе.

Василько з гномиком теж туди поспішили.

— Ось хто папір робить!— зрадів хлопчик.

— Е, ні,— каже машина,— я тільки трісочки-чки-чки виловлюю, щоб папір чи-чи-чистий був.

— А у цих казанах що вариться? — поцікавився Василько.

— Ти що, зваритися хочеш?—схопив його гномик за рукав.

Пирхає казан, парою плюється, а деревина у ньому вже ріденькою кашкою стає.

— Та де ж той папір?—допитується хлопчик, роздивляючись на кашку.

А гномик уже манить Василька далі.

— Ось тут він,— каже,— дивись...

І хлопчик побачив довжелезну машину.

— Тут-тут-тут,— гуркоче машина.— Тільки ніколи мені з вами розмовляли, так-так-так я зайнята. Треба мені перевірити, чи гарна кашка зварилася, чи не потрапили до неї піщинки та сучечки. Так-так-так, тепер усе крізь сито пропущу, тут-тут-тут уже й паперове полотно піде. Правда, його треба ще під преси пустити, на сушильних барабанах підсушити, так-так-так. Ну чим не папір? Що, не подобається? Шершавий? А я його ще поміж важкими чавунними валами пропущу, так-так-так — отримуйте!

— Ура-а-а!—закричав Василько, коли побачив, як виповзає з машини широка, біла, гладенька й блискуча паперова стрічка.— Ура-а-а!..

— Так-так-так,— примовляє машина і змотує папір у величезні рулони,— так-так-так, тільки нема часу мені з вами розмовляти, друкарні паперу ждуть, тук-тук-тук...

А потім Василько з гномиком побачили, як папір на аркуші розрізають, щоб зошити зробити, книжки та журнали надрукувати.

Зайшли вони і в велику світлу кімнату, де художники зразки шпалер малювали. На одних зразках пальми зеленіли, на других півники кукурікали, а на третіх... під пензлем художника з'являлися квіти і знайомі вже нам гномики.

— І ти тут?— оглянувся Василько на свого супутника. Але де ж він?

Не помітив хлопчик, як гномик стрибнув на папір, на якому художник малював, та там і завмер.

— Стривай!— кинувся слідом Василько.— Ти куди?

Художник змахнув пензлем — намалював квітку. Васильків гномик притулився до неї — й не відрізниш його тепер від інших гномиків: усі дивляться однаковими очима, всі, як один, посміхаються. Як тепер відрізниш, котрий з них Васильків!

— Ну що, хитрий народ ці гномики5— посміхнувся художник.— Це на папері вони смирні, а насправді — бешкетники.

Хотів Василько поговорити з художником про гномиків, та згадав, що він покараний, і чимдуж полетів додому. Тихенько пройшов до себе в кімнату, дістав із шухляди клей, акуратно підклеїв розірвану книгу, а потім і подерту шпалеру. Став у куток і принішк.

Саме в цей час і зайшла до кімнати мама.

— Ну що?— спитала вона.— Порозумнішав?

Василько ствердно кивнув головою і про всяк випадок ще раз пригладив щойно підклеєний край шпалери, з якої йому хитро підморгнув паперовий гномик.